

V y h l á š k a

Krajské veterinární správy pro Jihomoravský kraj

č. 2/2005

o mimořádných veterinárních opatřeních k ochraně chovů včel v souvislosti s výskytem nebezpečné nákazy

varroázy včel

Krajská veterinární správa pro Jihomoravský kraj, jako věcně a místně příslušný správní orgán, na základě zmocnění vyplývajícího z ustanovení § 49 odst. 1 písm. c) a s použitím ustanovení § 54 odst. 1 písm. a), d), j), odst. 2 písm. a) a odst. 3 zákona č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů (veterinární zákon), v platném znění, vyhláší tato

mimořádná veterinární opatření.

Čl. 1

Mimořádná veterinární opatření se nařizují k ochraně chovů včel na území Jihomoravského kraje vzhledem k tomu, že vyšetřením zimní měli byla ve včelstvech u chovatelů v Jihomoravském kraji zjištěna a laboratorně prokázána nebezpečná nákaza - varroáza včel v následujícím rozsahu: okres Blansko 105 ohnisek v 60 obcích, Brno město 27 ohnisek v 8 městských částech, Brno venkov 57 ohnisek v 87 obcích, Břeclav 221 ohnisek v 58 obcích, okres Hodonín 564 ohnisek v 75 obcích, okres Vyškov 95 ohnisek v 50 obcích a okres Znojmo 37 ohnisek v 25 obcích.

Vzhledem k velkému počtu ohnisek ve všech okresech Jihomoravského kraje je nutno posuzovat území Jihomoravského kraje za plošně zamořené varroázou včel.

Čl. 2

Poučení o nákaze

Varroáza je nebezpečné parazitární onemocnění včel, které vyvolává roztoč *Varroa destructor*. Roztoč napadá jednak včelí plod, nejčastěji trubčí, na kterém se rozmnožuje a jednak dospělé včely. Roztoč může být přenašečem virových bakteriálních a plísňových onemocnění včel a včelího plodu. Pokud není včelstvo léčeno účinnými přípravky, způsobuje úhyn včelstva. Nákaza se šíří především nakaženými trubci, včelami a roji.

Diagnóza se stanoví klinickým vyšetřením zejména zavíčkovaného trubčího plodu a laboratorním vyšetřením spadu měli a včel. zavíčkovaného trubčího plodu) a utracení rojů neznámého původu a divoce žijících včelstev.

Čl. 3

Prevence nákazy

Prevence nákazy spočívá zejména v pravidelném diagnostickém a následném vyšetření včelstev, léčebném ošetřování včelstev bez přítomnosti plodu, provádění chovatelských opatření (odstranění zavíčkovaného trubčího plodu) a utracení rojů neznámého původu a divoce žijících včelstev).

Čl. 4

Ošetřování včelstev v letní období 2005

1) Chovatelé včel na území Jihomoravského kraje provedou plošné ošetření včelstev (nejméně na katastru, lépe na celém území základní organizace) přípravky GABON PA 92 nebo GABON PF 90, a to v případech:

- kdy při vyšetření zimní měli (na jaře 2005) mělo více než 30 % stanovišť průměrný nález více než tři samičky *Varroa* na včelstvo,

- kdy bylo zjištěno vysoké napadení trubčího plodu,
 - kdy byl průměrný přirozený letní spad roztočů vyšší než pět samiček denně či je signalizována vysoká intenzita varroázy prohlídkou včelstev. (Sledování přirozeného spadu roztočů u nejsilnějších včelstev v období od července do září zaručuje nejlépe ochranu včelstev před reinvazí roztočů.)
- 2) Ke snížení rizika tvorby reziduí se GABON PF 90 aplikuje maximálně ve dvou letech po sobě. Přípravky GABON PA 92 i GABON PF 90 se aplikují co nejdříve po posledním odběru medu.
- 3) Při nižších intenzitách varroázy se doporučuje použití FORMIDOLU - odparných desek s kyselinou mravenčí. Který lze aplikovat již během pozdního jara a po celé léto, pokud teploty v průběhu dne dosahují alespoň 20 °C.

Čl. 5

Ošetřování včelstev na podzim a v zimě 2005

- 1) U všech včelstev před ošetřením musí chovatelé včel nejpozději do 30. září 2005 vložit na dna úlů podložky. Tyto se vždy po ukončení diagnostického odběru spadu nebo po ukončení léčby řádně ometou, očistí a vrátí zpět na dno úlu. Po posledním ošetření před odběrem zimní měli se doporučuje interval mezi ošetřeními a ometením podložek v délce 7 dní.
- 2) V období od 10. října do 31. prosince 2005 provedou chovatelé včel ošetření všech včelstev přípravkem VARIDOL (FUM, AER). Ošetření se provede nejlépe komisionálně a to fumigací nebo aerosolem. Ve včelstvech nesmí být při druhém a třetím ošetření zavíčkovaný včelí plod. Doporučené intervaly mezi ošetřeními jsou 14-21 dní.
- 3) Podle místních podmínek a po konzultaci s příslušným inspektorátem KVS je možno upravit konkrétní termíny druhého a třetího ošetření. Na území, kde byl použit GABON PA 92 nebo GABON PF 90, se první ošetření VARIDOLEM vynechá.
- 4) Doporučuje se provést poslední ošetření aerosolem (Varidol AER) i začátkem prosince, kdy jsou včelstva bez plodu. Při použití acetonu lze aerosol aplikovat do teploty minus 5 °C. Toto ošetření je významné k zabránění tvorby rezistence.
- 5) ZO ČSV bez zbytečného odkladu nahlásí KVS majitele a počty včelstev, jejichž stanoviště jsou v obvodu ZO ČSV, a která ZO ČSV neošetřovala.
- 6) Po provedené podzimní léčbě včelstev se chovatelům včel nařizuje povinné vyšetření směsného vzorku zimní měli. Vzorky měli se odeberou a to komisionálně nejpozději do 15. února 2006. Vyšetření provádí akreditované laboratoře.
- 7) V okresech Břeclav, Vyškov, Hodonín a v ochranných pásmech moru včelího plodu (dále jen MVP) stanovených platnou vyhláškou KVS pro JMK o opatřeních k ochraně chovů včel v souvislosti s výskytem nebezpečné nákazy MVP a případně v ostatních okresech Jihomoravského kraje bude odběr měli na varroázu koordinován inspektorátem KVS s ohledem na vyšetření měli na MVP.
- 8) V odůvodněných případech, po konzultaci s KVS, může být VARIDOL při fumigaci nahrazen přípravkem MP-10 FUM a při ošetření aerosolem přípravkem M-1 AER. Při použití přípravku MP-10 FUM, který může u jednotlivých včelstev způsobit větší rozrušení, se doporučuje zkrátit dobu uzávěry česna na 5 až 10 minut. V místech zvýšené intenzity varroázy, kdy po třetím (event. již druhém) ošetření je patrný vysoký spad roztočů, může KVS výjimečně povolit další ošetření, kterým se obvykle nahradí ošetření jarní. Další ošetření VARIDOLEM se doporučuje v oblastech s prokázanou rezistencí roztočů na pyrethroidy.

Čl. 6

Ošetřování včelstev v jarní období 2006

1) Předjarní ošetření včelstev provedou chovatelé včel při zjištění pozitivního nálezu jen v jednotlivých ohniscích, a to:

a) pokud nebyl splněn rozsah nařízených opatření pro období podzim - zima, v době do 15. ledna 2006 je možno provést další zimní ošetření aerosolem místo nátěru plodu,

b) pokud vyšetření zimní měli prokáže v ohnisku vysoké nálezy více než 3 samičky roztoče Varroa v průměru na včelstvo, ošetří se včelstva nátěrem vícek plodu vodní emulzí přípravku M-1 AER, spojeným s fumigací přípravkem Varidol FUM.

c) pokud bude v některých oblastech Jihomoravského kraje zjištěna rezistence roztočů na pyrethroidy bude ošetření provedeno tak, že se nepoužije nátěr plodu, nýbrž se provedou dvě ošetření Varidolem v intervalu 10 dní a jakmile dosáhnou denní teploty bez větších výkyvů 20 °C provede se ošetření Formidolem.

2) Jarní ošetření včelstev, kromě ošetření Formidolem, musí být skončeno nejpozději do 15. 4. 2006. Pro jarní ošetření není možno povolovat přípravky GABON PF 90 a GABON PA 92.

Čl. 7

Přemístění včelstev kočováním

1) V rámci okresů Jihomoravského kraje lze kočovat za splnění následujících podmínek:

a) byla-li včelstva vyšetřena a léčebně ošetřena, přičemž ve smíšeném vzorku měli nebyli zjištěni více než 3 roztoči najedno včelstvo,

b) se souhlasem KVS, který se vydává formou veterinárního osvědčení,

c) za dodržení podmínek platné vyhlášky KVS pro JMK o opatřeních k ochraně chovů včel v souvislosti s výskytem nebezpečné nákazy moru včelího plodu,

d) kočující včelstva musí být v období po 1. 7. 2005 po každém přemístění na další kočovné stanoviště a po návratu na trvalé stanoviště, neprodleně preventivně přeléčena řídícími přípravky FORMIDOLEM (pokud se návrat uskuteční před posledním vytočením medu) a GABONEM PA 92 nebo GABONEM PF 90 (pokud se návrat uskuteční po posledním vytočení medu a nejde o oblast s rezistencí roztočů). V oblastech se zjištěnou rezistencí roztoče Varroa destructor vůči léčivům se v případě silného napadení provede ošetření FORMIDOLEM opakovaně.

2) KVS rozhodne o přesunech včelstev kočováním na základě komplexně zpracovaného okresního plánu přesunů pro celou sezónu, který předloží OV (MěV) ČSV i neorganizovaní včelaři KVS nejpozději do 31. března 2006.

3) Současně s plánem přesunů OV (MěV) ČSV předloží KVS k odsouhlasení objednávku léčiv pro preventivní léčebné ošetření kočujících včelstev. Žadosti jednotlivců KVS posoudí v kontextu s celookresním plánem.

Čl. 8

Trvalé přemístění včelstev v rámci Jihomoravského kraje je možné za předpokladu, že včelstva jsou ošetřena a vyšetřena podle požadavků této vyhlášky, a dodržení podmínek platné vyhlášky KVS pro JMK o opatřeních k ochraně chovů včel v souvislosti s výskytem nebezpečné nákazy moru včelího plodu a jen se souhlasem KVS.

V okresech Břeclav, Vyškov a Hodonín, kde byl zjištěn výskyt moru včelího plodu, se souhlas vydává formou veterinárního osvědčení.

Čl. 9

Za porušení povinností stanovených touto vyhláškou fyzickou osobou, právnickou osobou nebo fyzickou

osobou oprávněnou k podnikání, bude uložena pokuta podle ustanovení § 71 nebo § 72 zákona č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů (veterinární zákon), v platném znění.

Čl. 10

- 1) Mimořádná veterinární opatření budou zrušena nejdříve po jejich úplném zavedení a pokud epizootologická situace u včel bude příznivá.
- 2) Některá opatření mohou být dle okolností zmírněna, případně zrušena dříve.
- 3) Náhrady nákladů a ztrát vzniklých v souvislosti s nebezpečnými nákazami se řeší dle zákona č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů (veterinární zákon), v platném znění.
- 4) Tato vyhláška nabývá platnosti a účinnosti dnem následujícím po dni jejího vyhlášení, jímž je první den jejího vyvěšení na úřední desce krajského úřadu.
- 5) Nabytím účinnosti této vyhlášky se ruší všechny dosud platné vyhlášky OVS a MěVS vydané v souvislosti s výskytem varroózy včel na území Jihomoravského kraje.

V Brně 28. 6.2005

MVDr. Jaroslav Sálavá
ředitel Krajské veterinární správy
pro Jihomoravský kraj